

Noter til SfR checkliste 1 Systematiske oversigtsartikler og metaanalyser

Sektion 1 afdækker den interne validitet af den systematiske oversigt/metaanalysen. Det vurderes, om analysen er udført grundigt, og om undersøgelsens udfald skyldes den behandling, der undersøges. Hvert spørgsmål afdækker et område af metodologien, som har væsentlig betydning for en undersøgelses konklusioner. For hvert spørgsmål skal det vurderes, i hvor høj grad evalueringskriteriet er opfyldt.

1.1 *Er der en velafgrænset og klinisk relevant problemstilling?*

Med mindre en klar og velafgrænset problemstilling er specificeret i oversigten/metaanalysen, kan det være vanskeligt at bedømme, i hvilken grad kriterierne er opfyldt, eller hvor relevant den er i forhold til de fokuserede spørgsmål, I selv har valgt til referenceprogrammet.

1.2 *Er der en beskrivelse af den anvendte metodologi?*

En af nøgledistinktionerne mellem en systematisk oversigtsartikel (systematic review) og en almindelig oversigtsartikel (review) er anvendelsen af systematisk metodologi. En systematisk oversigtsartikel bør indeholde en detaljeret beskrivelse af metoden til at identificere og evaluere de enkelte undersøgelser i oversigten. Hvis denne beskrivelse mangler, er det umuligt at foretage en grundig bedømmelse af oversigtens kvalitet, og artiklen **skal forkastes som evidensniveau I**.

1.3 *Var litteratursøgningen tilstrækkelig grundig til at identificere alle relevante undersøgelser?*

En systematisk oversigtsartikel eller metaanalyse, som er baseret på en begrænset litteratursøgning, fx kun Medlinesøgning, er ofte præget af bias. En velgennemført søgning skal som minimum inddrage Embase og Medline, og fra de sene 1990'ere også Cochrane-Biblioteket. For enkelte områder er det positivt, hvis emnespecifikke databaser er inddraget. Hvis der yderligere er hånd søgt i nøgletidsskrifter eller i reference-

Sekretariatet for Referenceprogrammer, SfR

listerne fra de inkluderede undersøgelser, kan man som regel gå ud fra, at oversigten er vel gennemført.

1.4 *Var undersøgelseernes kvalitet vurderet og taget i betragtning?*

En god oversigt/metaanalyse skal anvende veldefinerede kriterier til bedømmelse af de individuelle undersøgelser, før disse inkluderes eller ekskluderes. Hvis dette ikke er angivet, **skal oversigtsartiklen forkastes som evidensniveau I**. Hvis bedømmelsen er udetaljeret, eller hvis der er anvendt utilstrækkelige metoder, kan det være værdifuldt at fremskaffe og evaluere de enkelte undersøgelser, som en del af arbejdsprocessen med referenceprogrammet.

1.5 *Berører analysen alle potentielle positive og negative virkninger af interventionen?*

Mange behandlinger/interventioner har, udover den primære virkning, sekundære positive virkninger. Men der kan også være negative virkninger, som må opvejes mod de positive. Fx nedsætter anvendelsen af magnyl eller antikoagulantia risikoen for thrombedannelse, men øger risikoen for blødning ved ulykker eller akut kirurgi. Hvis ikke sådanne faktorer overvejes, kan det føre til bias eller forkerte konklusioner. Hvis I konkluderer, at oversigten ikke opfylder disse kriterier tilstrækkeligt, **skal den nedgraderes eller eventuelt forkastes**, hvis der mangler vigtige faktorer.

1.6 *Var det rimeligt at kombinere undersøgelserne?*

Undersøgelserne i en systematisk oversigt eller metaanalyse bør være udvalgt med veldefinerede inklusionskriterier, som bl.a. vurderer, om de udvalgte undersøgelser er sammenlignelige. Det bør vurderes, hvorvidt undersøgelseernes populationer er sammenlignelige, om de anvendte metoder er ens, om resultaterne (outcome measures) er sammenlignelige, og om variationen i virkning mellem de forskellige undersøgelser ikke er større, end man ville forvente ved tilfældighed.

1.7 *Kan artiklens konklusion udledes fra den præsenterede evidens?*

Dette beror på en vurdering, men det er vigtigt at overveje, hvor godt konklusionerne er dokumenteret. Følger de logisk af den præsenterede evidens? Kræver de nye for-

Sekretariatet for Referenceprogrammer, SfR

udsætninger? Er de kliniske relevante? Hvis I ikke mener konklusionerne er tilstrækkeligt dokumenteret, **skal oversigten nedgraderes eller forkastes som evidens.**

Sektion 2 forholder sig til den generelle metodologiske kvalitet af oversigten/metaanalysen, baseret på svarene i sektion 1, graderet i tre grader:

++ Alle eller de fleste kriterier er opfyldt.

Hvis kun enkelte kriterier ikke er opfyldt, er det **meget usandsynligt**, at oversigtens/metaanalysens konklusioner skal kunne ændres.

+ Nogle kriterier er opfyldt.

De kriterier, som ikke er opfyldt eller ikke tilstrækkeligt beskrevet, **kan sjældent ændre** på konklusionerne.

÷ Få eller ingen kriterier er opfyldt.

Oversigtens konklusioner kan **meget vel ændres.**

Denne graduering, sammenholdt med typen af undersøgelsen, afgør det endelige evidensniveau.

Formålet med de to andre spørgsmål er at sammenfatte jeres syn på oversigtens kvalitet, og dens anvendelighed på netop jeres referenceprogramms patientmålgruppe.

Sektion 3 og 4 sammenfatter nøglepunkter om oversigten/metaanalysen, som skal anvendes, når der senere i arbejdsprocessen skal udarbejdes konkrete anbefalinger til referenceprogrammet.